

DELAVEC

Glasillo Strokovne komisije za Slovenijo. (Pokraj. odbor GDSJ.)

Izhaja vsako soboto.

Uredništvo in uprava:

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6/II.
Stane posamezna št. 75 p, mesečno 3 Din.
celoletno 35 Din. — Za člane izvod po 60 p,
Oglasi: prostor 1×55 mm 1.50 Din.

Dopisi morajo biti frankirani in podpisani,
ter opremljeni s štamp. dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo. — Reklamacije so
poštne proste.

Krinke padajo ...

Laž ima kratke noge!

Zadnja številka »Delavskih novic« je prinesla vabilo, v katerem vabi tudi naše uredništvo, naj se udeležijo skupne konference v svrhu upostavitve

enotne politične fronte.

Kdo izmed naših čitateljev se ne spominja, kako so ravno komunistične »Delavske novice« ostudno in umazano napadle naš list in naše organizacije, češ: da delamo politiko. S tem so tudi opravile razbijanje naših organizacij ter ustanavljanje svojih »neodvisnih organizacij«, o katerih so trdili, da so edino prave, ker so strankarsko »neodvisne«.

Mi smo jim takrat odgovorili to, kar jim odgovarjamo tudi danes. Naše strokovne organizacije so bile, odkar so ustanovljene, in so še tudi danes, strankarsko neodvisne. Nikdar se niso vmešavale v politiko na ta način, da bi postavljale svoje volilne kandidate, nikdar niso sile svojega članstva, naj vstopi v to ali ono politično stranko. Od svojega članstva so zahtevale le, da priznava razredni boj, vse drugo so pa prepuščale članstvu, da se vsak sam opredeli po svoji vesti.

Ob času volitev so pa podpirale one politične stranke, ki so po programu in delu našim strokovnim organizacijam najbližje.

Zato naj si komunistična gospoda pri »Delavskih novicah« in pri »Strokovni borbi« zapiše za ušesa, da mi tega programa tudi sedaj ne bomo prelomili in da odklanjamo njihovo vabilo za enako politično fronto, ker hočemo, da ostanejo naše organizacije še nadalje strokovne, kakor so bile do sedaj.

Drugo je pa vprašanje, kaj bodo rekli oni pošteni komunisti, ki jih je ta gospoda z lažmi iztirala iz naših organizacij, sedaj bodo pa videli, da so grehi, ki so jih očitali nam pravzaprav le njihovi grehi. Še huše razočaranje bo pa prišlo še radi tega, ker njihovi krvavi komunisti, ki so imeli polna usta nepomirliivega razrednega boja, sedaj vabijo tudi »narodne socialiste« in »krščanske socialiste« (ajmohitarje) v enotno fronto. Narodni socialisti priznavajo narodni boj, krščanski socialisti pa verski boj, oboji pa zametavajo razredni boj — to je boj revnih proti bogatim.

V vsakem narodu so na eni strani reveži, na drugi strani pa kapitalisti.

V vsaki veri so na eni strani reveži in na drugi bogatini.

Zato se je treba odločiti za bogatine ali za reveže in ne za oboje.

Naše organizacije so se odločile, da bodo organizirale reveže proti bogatinom — delavce proti postopačem in pri tem tudi ostanejo. Nikomur ne branimo, naj ne bo naroden, nikomur ne prepovedujemo njegove vere — zahtevamo pa, da priznava razredni boj, ki je temeljna točka naših organizacij.

Komunistični voditelji pravijo, da se moramo združiti zato, ker je položaj delavstva slab. Položaj delavstva je pa zato slab, ker so ravno te izdajice razbile delavske organizacije ter mu odvzele s tem orožje, ki ga je delavstvo imelo.

Če bi bilo delavstvo zavedno, bi se v 14 dneh rešilo svojih pijavk. Ker pa tega v tem ter se bojejo enkrat za verske, drugič za narodne ideale, zato ga njegov razredni sovražnik kapitalist še vedno tišči k tlom.

ln sedaj, mesto da mu odpremo oči, da bo spoznalo, kje je prava cesta k osvoboditvi, naj se pa še mi zamešamo med verske in narodne otrobe, da bodo še nas svinje požrle??

Ne! Nikdar!!

Apeliramo na vse tiste komuniste, ki nima jo komunizem le na jeziku:

Potegnite svoje voditelje pravočasno za ušesa, sicer vas bodo vse skupaj za skledo leče prodali. Otresite se teh pijavk in si postavite take može, ki jih boste lahko kontrolirali, ker sicer vam bodo

povaljali vašo čast v najumazanejšem blatu.

Zavedamo se, da je naša dolžnost, da povemo članom naših organizacij, katera stranka je dobra in katera je slaba. Potrebno je, da povemo, katera stranka je delala na polju socialne politike in katera je uganjala samo demagogijo. Tudi tega se zavedamo, da strokovne organizacije same, te reakcije, ki danes vada, ne bodo premagale, ker je reakcija politična. Vemo tudi, da je vse dobrine, ki so jih strokovne organizacije priborile, požrla kapitalistična politika. Zavedamo se vsega tega, zato bomo o tem pisali.

Odločno pa povemo že danes, da bomo nastopili proti vsakomur, ki bi hotel zamazati razredni boj s kakimi kompromisi z meščanskimi ali malomeščanskimi strankami, kakršne so krščansko-socialna ali narodno-socialna.

To si naj komunistična gospoda pri »Delavskih novicah« in »Strokovni borbi« zapomni, ker sicer bo občutila naše najtežje udarce.

Rdečih zastav ne damo povaljati v blatu!

Odklanjamo tudi avtomobile »krščansko-socialnih« magnatov, v katerih so se gg. »nezavisni« komunistični voditelji vozili ob času ljubljanskih volitev.

Mi smo takrat molčali, dasiravno nas je pest zelo srbela. Sedaj pa, ko hočete potegniti tudi nas v to blato, vam pa povemo, kar vam gre:

da ste nenasitni koritarji in da nas veseli, da ste odložili krinko.

Delavstvo naj sodi!

Mirovni kongres v Haagu.

V ta namen se morajo ublažiti in prenehati nesoglasja v delavskih organizacijah in vzpostaviti enotno delavsko gibanje.

Organizacije morajo voditi nepomirljiv boj za mir vseh narodov in proti militarističnim nakanam velesil.

V ta namen morajo delavci vseh dežel stremeti za tem, da: podpirajo vsa stremjenja za odstranitev vojne nevarnosti, da dosežejo razorožitev in vodijo boj z vsemi onimi, ki omogočajo vojne pohode.

Organizirati mora proletariat gibanje za mir in uničiti že pri kali vsako vojno. Uničiti mora delanski izbruh vsakega vojnega poizkusa s proklamacijo in izvedbo mednarodne splošne stavke.

Organizirani proletariat mora stremeti tudi za tem, da stoji v svrhu protivne propagande v stik tudi z organizacijami, ki stoje izven delavskega gibanja.

Največje važnosti je najstrožja kontrola nad časopisjem in javno se mora nastavi vse one časopise, ki hočejo z besedo navdušiti izmозgano ljudstvo za vojna pokolja.

Voditi pa mora vse take akcije nalašč zato osnovano gibanje.

V ta namen naj se delavsko gibanje usmeri v tovarniško in transportno kontrolo vojnega materiala. Pa ne samo to, ampak naj obrnejo večjo pažnjo na propagando z vzgojnimi delom med delavci.

V tem smislu je dolžna mednarodna strokovna zveza, da izvede v slučaju vojnih napovedi splošno svetovno stavko in gospodarski bojkot v vseh deželah.

Delavstvo mora zato skušati, da si ustanovi resnično zvezo narodov, v katero bo imelo lahko zaupanje in katere sklepi bodo v stanu, da odpravijo vse razlike in spore med posameznimi državami.

Protivojno gibanje bodo vodili zastopniki najmočnejše delavske organizacije: Mednarodne strokovne zveze, transportnih, rudarskih in kovinarskih delavcev.

Vodstvo akcije ostane v rokah Mednarodne strokovne zveze (Amsterdam).

Svetovni mir ni mogoč na drugi podlagi kakor, da se nadomesti proizvodni način, ki sloni na osebnih stremljenjih po dobičku, z drugim načinom proizvodnje, ki naj služi interesom in potrebi splošnosti.

Pomagaio naj v tem boju ženske bojne organizacije, organizacije duševnih delavcev in mladine celega sveta, ki je upravičena, da zahteva od države miru, da se more duševno in telesno razviti.

Sodrug! Ali se zavedate kaj pomenita v delavskem gibanju rimski kongres amsterdamske strokovne internacionale in mirovni kongres v Haagu za delav-

stvo? Nočemo trditi, da bo pri prihodnjih vojnih poizkusih misel in ideja haaškega kongresa zmagala. Morda ne. Toda eno je gotovo: kongres v Haagu bo imel velike posledice: dal je delavstvu navodila, kako naj ravna v slučaju, ako hočejo kaki nepridigarji zopet zanetiti nov požar.

Ze s tem, da je položil največjo važnost protivnoje vzgoje najširših delavskih mas, je izvršil svoje poslanstvo.

Najbrže delavstvo še ne bo zmožno izvršiti navodil haaškega kongresa pri prvem poizkusu vprizoriti nove vojne furije: toda v tem slučaju bo delavstvo za eno izkustvo bogatejše in prihodnje svetle oboževalcev denarne vreče bo delavstvo preprečilo in bo sklepalo mirovne pogodbe pri zeleni mizi v Parizu, Londonu, Lozani, Rimu, Ženevi itd. samo. In pri tej mizi bodo govorili narodi vsega sveta, vseh plemen in vseh ver!

Mladina, naprej!...

Mladinski delavci ste si ustanovili svojo lastno organizacijo, ki naj delavsko mladino pripravi za najhujši boj, ki jo čaka v bližnji bodočnosti.

Treba se bo torej pripraviti na delo in oborožiti: najboljšo sredstvo v vašem delu vam bo predvsem delavsko časopisje, ki vam pa ne sme biti le prazen papir, temveč živo bojno orožje v razrednem boju. Ena prvih vaših dolžnosti bo, da postanete s svojo mladinsko organizacijo opora vsega delavskega časopisja in da delate z vsemi žrtvami za razširjanje in poglodbitev strokovnega gibanja.

Čas, ki ga prebije mlad proletarec v organizaciji, je predvsem posvečen delu in brušenju duševnega orožja, ki ga bo rabil pozneje v boju za gospodarsko in politično osvoboditev delavstva. Zato pa je treba, kakor pri vsakem gibanju, da stopiš v vrste in stremiš za tem, da si ustvariš cilj in pot do tega cilja, ki pa mora biti vedno ravna.

V svoji organizaciji mora najti delavska mladina zavetje pred šikaniranjem in navodila, kako naj brani svoje pravice pred onimi, ki jih hočejo kratiti. Zato pa mora iti mladinska organizacija z roko v roki s starejšimi delavci, ki so v boju izkušenejši in ki bodo tudi mladinsko organizacijo branili pred viharji, brez katerih vaša organizacija nikdar ne bo.

Gledati morate tudi na to, da pripelete v svojo organizacijo tudi one, ki stoje ob strani in čakaio, kdaj jim boste prinesli uspehe svojega boja.

V istem času se morate bojevati proti vsem onim, ki vas hočejo z vsakovrstnimi in omamljivimi sredstvi odvrniti vaše prijatelje od vaše organizacije. Razložiti morate, da delavstvo nima svoje domovine in da sta na svetu samo dva razreda. Veliko večino ima delavstvo, le malo je onih, ki imajo že na tem svetu nebesa. Povejte jim tudi, zakaj je delavstvo toliko slabejše, četudi je v večini, medtem ko so podjetniki in tovarnarji, ki so vaši sovražniki, močnejši: zato ker je delavstvo brez pravega orožja — organizacije in se pusti vleči za nos od raznih verskih in narodnih organizacij, ki služijo le vašim sovražnikom in jim pomagajo, da vam tovarnarji kradejo vaše pravice.

Da bo vaše delo uspešno, da ne boste ostali vedno na istem mestu, ampak, da boste vedno močnejši, morate stati

eden tik drugega v organizaciji in se postaviti vedno kot en mož za pravice mladinskih delavcev. Vsi za enega, eden za vse, to mora biti vaše geslo. Po vaših storjenih dolžnostih pa ne smete pohajati po zakonitih gostilnah in kavarnah, temveč ustanovite si zopet razne izobraževalne, telovadne, pevske in športne odseke: vse to naj vam nudi najboljšo zabavo, vse drugo, kar je zrelo za pogin, vrzite od sebe in potepajte.

S tem boste pokrenili strokovno gibanje in pospešili politično osvoboditev delavstva.

Papeži, škofje in podobne šibe za delavstvo se trudijo, da bi vas odvrnili z dišečimi kadili od rdeče zastave, ki jo dvigujete v najtežjih časih nad skrivljeni hrbet delavstva. Napraviti hočejo iz vas hlapce kapitalizma in izda'alce delavstva v mezdnihih bojih (stavkokaze).

Povejte jim, da je umazan in zloben njih jezik in da n'ima mesta v vaših mladinskih vrstah! Povejte pa to tudi vsem drugim, ki niso z vami in jim povejte, da kdor ni z vami, je proti vam!

Strelci naprej!

Iz organizacij.

KOVINARSKA STROKA.

Kongres kovinarjev. V dnevnem redu kongresa kovinarjev, ki je bil objavljen v zadnji številki »Delavca«, je pomotoma izostala kot četrta točka: Delo za enotno organizacijo kovinarjev Jugoslavije.

Občni zbor ODK podr. Ljubljana. Podružnica Osr. dr. kovinarjev v Ljubljani sklicuje svoj redni občni zbor na nedeljo dne 21. januarja 1923. ob 9. uri dopoldne v salonu restavracije pri »Levu« s sledečim dnevnim redom:

1. poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in nadzorstva.
2. predlogi k izpremembi pravilnika za pokrajinski kongres ODK.
3. volitev novega odbora.
4. volitev delegatov za pokr. kongres ODK.
5. raznoterosti.

Razno.
Nova odbora ljubljanskih livarjev in strugarjev. Na občnih zborih sekcij ljubljanskih livarjev in strugarjev, ki so se vršili, dne 6. in 7. t. m. so bili izbrani za kandidate v podružnični odbor naslednji sodrugi: Za livarje: Hlebš Josip, livar; Zagar Anton, livarski pom. delavec; Roharšek Ivan, livarski pom. delavec; Vrankar Vinko, livar; Štrus Franc, livar in Selan Ivan,

livarski pom. delavec. — Za strugarje: Schley Avgust, strugar; Teran Josip, strugar; Hribar Fran, strugar; Arnšek Alojzij, strugar; Vidmar France, strugar in Aichholzer Andrej, strugar.

Položaj kovinarjev v Celju je skrajno slab, ker je v nekaterih večjih podjetjih obratovanje reducirano na 21—24 ur tedensko. V drugih podjetjih pa kljub malenkostnim naročilom silijo podjetniki delavstvo k čezurnemu delu z namenom, da do zadnjega kotička napolnijo svoja skladišča, ter tako pritisejo na delavstvo, da si ne bo upalo niti misliti na kako zboljšanje. Delavski zaupniki so šikanirani na vse mogoče načine, tudi taki, ki nasprotujejo določbam zakona o zaščiti delavcev, radi česar jim je delovanje oteženo, v veliki meri tudi radi tega, ker se delavstvo ne zaveda zadostno svojih dolžnosti in jim ne da prave opore. Brez popolne zaslombe pri delavstvu, pa tudi najboljšemu in najenergičnejšemu zaupniku, ni mogoče uspešno delovati za zboljšanje gmotnega, kakor tudi socialnega položaja.

Ravno pri celjskih kovinarjih, ki so vprizorili največjo kovinarsko stavko v Jugoslaviji, v kateri so se lahko naučili tudi delovanja za nadaljni boj, ni opaziti pravega smisla za skupno delovanje.

Zadnja stavka, ki je kljub dobri pripravljenosti in dobremu vodstvu, pokazala nedostatke glede solidarnosti, naj nam bo v spodbudo, da se vsi od prvega do zadnjega, čim tesneje oklenemo organizacije že danes, ne pa šele takrat, ko nas bo k temu prisilil podjetnik.

ŽIVILSKA STROKA.

Celje. Osr. društvo živilskih delavcev podružnica pekov in mlinarjev v Celju sklicuje na dan 21. t. m. točno ob 9. uri dopoldne v prostorih gostilne pri Banči Jelačiču svoj redni letni občni zbor. Udeležba dolžnost.

Maribor. Osr. društvo živilskih delavcev podružnica pivovarjev v Mariboru sklicuje na dan 21. t. m. točno ob 9. uri dopoldne v prostorih Delavskega doma svoj redni letni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo zapisničarja; 2. poročilo blagajnika; 3. volitev novega odbora; 4. predavanje; 5. razno. Udeležba dolžnost.

Podružnica pekov osrednje društvo živilskih delavcev je nabrala vsoto 1161 dinarjev za božično darilo nezaposlenim in nezmožnim pekovskim pomočnikom. Podružnica je razdelila med sodruge 1090 dinarjev in sicer sledeče: 4 po 100 Din, 6 po 60 Din, 9 po 35 Din, in 1 po 35 Din. Podružnica se v imenu pekovskih pomočnikov najtopleje zahvaljuje vsem, ki so doprinesli za to socialno delo denarne prispevke. Posebno se zahvaljuje odbornikom prve delavske pekarnice za vsoto 80 Din in vodstvu prve delavske pekarnice, ki je darovalo 150 Din. — Odbor.

Podpisana strojarja tovarne »Indus« se zahvaljuje vsem darovalcem in podružnici usnarjev za darovano vsoto ob priliki najhujše bolezni v znesku 141.75 Din. — Franc Šturm, Matjež Rogelj.

KEMIČNA STROKA.

Liboje. V podružnici kemičnih (porcelanskih) delavcev v Libojah se je dne 5. januarja takoj po delu vršil strokovni sestanek za vse zaposlene delavce. Vršil se je v svrhu volitve obratnih zaupnikov na dvoje porcelanskih tovarnen. Na sestanku je poročal tajnik osrednj. društva o dolžnostih obratnih zaupnikov, kakor tudi delavstva napram obratnim zaupnikom. Sestavila se je nato kandidatna lista. Opažati je bilo zanimanje za sistem obratnih zaupnikov, a vendar še v premajhni meri. Želimo v interesu porcelanskega delavstva, da se bolj zanima za nadzorstvo industrijskega gospodarstva, posvetite pa tudi nekoliko več zanimanja strokovni izobrazbi, kakor dosedaj.

V Majšperku je imelo zaposleno kemično delavstvo tvrdke Gehardus dne 7. januarja t. l. popoldne strokovni shod na katerem se je ustanovilo podružnico kemičnih delavcev. Obravnavalo se je tudi mučen položaj delavstva in teror od strani tovarniškega vodstva nad zaposlenim delavstvom. Na shodu je poročal tajnik osrednj. društva kem. del. sodr. Reje o pomenu strokovne organizacije, ki je po socialnem družabnem redu obvezna za vsakega zaposlenega delavca. Obrazložil je pomen šurnega in obsojal akordno delo v industriji. Zaupniki delavstva so se pritoževali, da vodstvo tovarne delavstvo preganja radi šurnega delavnika. Vodstvo tovarne hoče delavstvo prisiliti, da služi hlapcem kapitalizma in ker delavstvo brani svoje pravice, preti vodstvo tovarne, da bo tovarno zaprlo. Delavstvo je na shodu sklenilo, da se pritoži na oblasti in tam zahteva po zakonu o zaščiti delavstva, da se za varstvo delavstva nekaj ukrene. Položaj zaposlenega delavstva se je pojasnil »Inšpekciji

dela v Mariboru» dne 9. januarja t. l., čeravno je zastopnik tvrdke Gehardus nalagal gospoda inšpektorja v Ptuj, da je delavstvo omenjene tvrdke stopilo v stavko prostovoljno. To pa ni res! Gospod zastopnik je torej odkrito lagal.

Delavstvo v boju za osemurni delavnik vztraja v polni zavesti, da je za pošteno delo tudi potrebno pošteno plačilo in pošten počitek. Želimo od sodrugov oziroma od pripravljalnega odbora, da je vedno tesno v stiku z osrednjim društvom kem. delavcev.

Ruše. V podružnici kem. del. v Rušah se je vršila dne 8. januarja t. l. zvečer takoj po delu širša seja podružničnega odbora z dnevnim redom: poročilo o položaju in duševnem razvoju v tovarni zaposlenega delavstva. Seji je prisostvoval tajnik osrednj. društva kem. del., ki je dal odboru podrobna navodila za organizacijsko delo. Na seji se je napravil načrt, ki ne bo obvezen samo za sedanjí odbor temveč tudi za prihodnji odbor. Načrt, ki je bil soglasno odobren je sledeče sestavljen:

1. Vsaki mesec se vrši pri podružnici mesečni shod za člane in sicer s sledečim dnevnim redom: poročilo predsednika, tajnika, blagajnika, nadzorstva in splošni položaj.

2. Po možnosti se vršijo vsak mesec predavanja o socialni in splošni zakonodaji, o kateri mora biti delavstvo dobro poučeno.

3. Sodrugí in sodružice, ki se obračajo s pritožbami radi delavskih razmer v tovarni na strokovno tainištvo v Mariboru ltd. morajo imeti od podružničnega odbora potrdilo, da je zadeva resnična.

Dalje se naznanja članstvu v podružnici, da se bo vršil dne 21. januarja t. l. (najbrže ob pol 4. uri) v prostorih g. Novaka občni zbor podružnice v Rušah s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo predsedstva, zapisnikarja, blagajnika in nadzorstva; 2. splošni položaj strokovno organiziranega delavstva; 3. volitev delegata za kongres kemičnih delavcev in sestava predlogov; 4. volitev novega odbora in 5. raznoterosti. Sodrugí in sodružice! Udeležite se občnega zbora vaše podružnice v polnem številu. — Odbor.

Vevče. Po dveh letih brez organizacijskega življenja je pristopilo s 1. januarjem 36 papirniških delavcev, v osrednje društvo kem. del. na slovenskem ozemlju. V svrhu obnovitve podružnice kem. del. v Vevčah se je dne 14. januarja t. l. vršil strokovni shod v prostorih g. Plevnika v Vevčah, na katerem je poročal s. Rejc o pomenu in nalogah strokovne organizacije. Po poročilu tajnika osrednj. dr. je na dovoljenje delavstva dobil besedo tudi neki Kukovec, ki je izrazil željo, da naj nikar ne razblijamo enotne črne organizacije. Oblinbil je, da se bo boril na življenje in smrt na obstanek neenotne fronte delavnega ljudstva. Po žalovanju Kukovca in njegovih tovarišev radi njih razbite organizacije se je izvolilo soglasno sledeči pripravljalni odbor: Rome Franc, predsednik; Gorše Franc, zapisnikar; Havranek Ivo, blagajnik; odborniki: Arko Viktor, Peterca Ivan; v nadzorstvo: Blaž Jakob, Toš Josip. Izvoljeni sodrugí so sprejeli izvolitev na znanje s prepričanjem, da bo prinesla rešitev papirniškega delavstva v Vevčah le ljubezen, in razredna strokovna organizacija.

OBLAČILNA STROKA.

Maribor. Podružnica Osr. društva oblačilnih delavcev v Mariboru pozivlja vse svoje člane na njen občni zbor, ki se bo vršil dne 27. januarja t. l. ob 6. zvečer v Ljudskem domu s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora;
2. poročilo blagajnika in nadzorstva;
3. letno poročilo podružničnega delovanja;
4. volitev novega odbora;
5. raznoterosti.

Dolžnost vsakega zavednega člana je, da se gotovo in točno udeleži zborovanja, da bo spoznal določanje delovanja svoje organizacije in ji da za bodoče leto smernice napredovanja in organizacijskega dela.

Dopisi.

Guštanj. »Strokovna borba« z dne 3. januarja t. l. prinaša dopis iz Guštanj, ki pravi, da imamo pri nas v Guštanju že močno zvezo rudarskega delavstva, katero vodi naš požrtvovalni sodrug Dietinger. Mi moramo povedati temu požrtvovalnemu s. Dietingerju, da se zelo moti če misli, da je deset ali štirinajst članov že močna zveza in še ti so na Holmecu pri Poljani, v Guštanju nima še prav no-

benega; in ta človek najbrže misli, da je podružnica ali zveza že močna, če je obiskal Guštanj dopisnik »Strokovne borbe«. Člankar pravi, da so kovinarji v Guštanju zelo razočarani nad »Svetkovo organizacijo«. Mi povemo tistemu demagogu, da Svetek ni organizacija, ampak članstvo, pa tudi ne tako članstvo, kakoršnega je naslikal tisti demagog, ki je pisal članek iz Guštanj v »Strokovno borbo«. Svetka nimamo za boga, imamo ga pa za poštenega in pametnega voditelja kovinarske organizacije; če pa tistemu demagogu, ki je pisal članek v »Strokovni borbi« št. 3. »Svetkova organizacija« ni po volji mu bomo poskrbeli, da ga izključimo iz naše kovinarske organizacije v Guštanju, ker takšnih demagogov, ki bi hodili semkaj z enotno fronto, da bi razbili kar je že zgrajenega ne maramo v naši sredi. — Več delavcev.

Maribor. Mlinarska stroka v Mariboru spi spanje nezavednega in se ne briga za svoj položaj prav nič. V juliju smo videli na mesečni razvidnici približno 100 članov, na skupni listi za avgust in september pa 47. Od septembra naprej pa se ne giblje in kakor izgleda, v resnici ni ničesar več pričakovati od teh ljudi. Res, mlinarska stroka je raztresena in nima močnejših grup delavstva, ali boljše rečeno delavstvo nima med seboj pravega stika. To pa ne sme biti vzrok, da bi delavec kakršnekoli stroke smel pozabiti na razredni boj in s svojim spanjem čakal na odrešitev, ki bi mu jo naj izvojevalo ostalo zavedno delavstvo. Duševno delo v organizaciji, če je še tako malenkostno, pomaga gibanju. Mlinarsko delavstvo se tega ne zaveda in ne ve, kako bi se naj odločilo v organizaciji, ki po njih mnenju v štirindvajsetih urah dobi vse, kar si delavec želi in potrebuje. Samo nekaj moramo k temu pripomniti, organizacijo tvori vse prizadeto delavstvo, ki mora v tej organizaciji tudi delati. Skupno delo v organizaciji, organizacijo šele podkrepí in ji da moč. Presojajo naj pametni ljudje ali je mogoče imeti organizacijo v kateri se članstvo ne giblje razpravljajo, gre z dobo časa, pregleduje svoje in tuje račune in končno sklone in ukrene o svoji usodi. Če bi mlinarski delavci hoteli vpoštevati in se držati te zlate resnice, bila bi njih organizacija majhna, toda močna in bi lahko ohranila marsikak napad, pa tudi priborila za svoje člane pravice. Brez mere je delo in jelo grenko, zato rabite organizacijo kot merilo, ki naj presoja, vodi in odločuje o usodi. Ime organizacije samo na sebi, brez dela članov ne pomeni ničesar. Mlinarski delavci Majdičevih mlinov v Celju in Kranju vedo povedati kako hud je boj toda oni se zavedajo dolžnosti in se oklepajo svoje organizacije, ter vedo, da ni mogoče položaja spremeniti v štirindvajsetih urah, in da prinese dolg in vztrajen boj to, za čemer stremi delavstvo. Delavstvo mestnega mlina v Celju se je odločilo lanskega leta, da se odcepi od organizacije in je odšlo; danes, po grenkih izkušnjah, priznavajo svoj greh; toda prepozno je, ker so zamudili čas skupnega nastopa v svojo lastno škodo. To naj bo zadnja resna beseda onim delavcem, ki mislijo, da pride rešitev sama.

Uboja SSDU. »Mi hočemo ublažiti boj med delom in kapitalom!«

Tiho, brez vsakega odmeva so se zbrali »delavski« zastopniki širom Slove (demokratska unija). Olupki delavskega gibanja so se zbrali, da postavijo na gnla

nje na ustanovnem občnem zboru SSDU meščanska tla »narodno, delavsko državotvorno in strogo strokovno organizacijo«. Priznati se mora: opaziti je bilo tudi delavske obraze z delavskimi žulji med izbranimi in nepovabljenimi gosti. Tudi »žrtve« delavskega gibanja so prišle, da sodelujejo pri objemanju denarne vreče. Oh, skratka, vsakovrstne obraze je bilo videti, tudi ljudi, ki so napenjali in brenkali že na vse strune.

Otvoril je ustanovni občni zbor (povdarjamo ustanovni, ker je unija po enem letu že našla svojega očeta in amerikanškega strica — demokratsko stranko; prišli so »izvoljeni« gospodje samo povedat, da je v uniji najmanj polovico članov demokratskega mišljenja) požrtvovalni g. Prijatelj. Govoril je naš znanec mnogo, toda žalibog ni povedal ničesar novega; dolga klobasa fraz, ki niso last in notranje prepričanje g. Prijatelja. Tudi generala te armadiče (slišali smo da šteje 3000 mož, kar je malo preveč, ker take armade ne more voditi en sam Zupanc). Tudi on je mnogo govoril, trdil je vse mogoče stvari, da prevari in obdrži v ravnotežju navzoče delegate. Vedel je in dišalo mu je, da so navzoči tudi ljudje drugega mišljenja kakor je on, skušal je govoriti v duhu modernega časa, toda ovreči ni mogel niti tega, da je njegova Unija kapitalistična.

Celo na enotno fronto so se spomnili. Zaključek popolnoma stvarni in mestoma buren je bil ta, da so sprejeli delegati predlog g. Majčena (privesek demokratske stranke, da se unija pridruži akciji enotne fronte, ako bo to v korist delavstvu (kar je popolnoma pravilno); povdarili pa so, da se to vprašanje da rešiti na ta način, da se vse delavske organizacije priključijo Uniji. Pa ne samo enotno, ampak celo jugoslovansko enotno fronto bi si delavstvo po mnenju gospodov okrog Unije stvorilo. Oh, ironija sveta!

Tudi referat so bili na dnevnem redu. Ho, celo na socialno zakonodajo so se spomnili! Res, je bil lep referat! Mesto o socialni zakonodaji, je govoril g. Flamm o rimskem katolicizmu in panteizmu (vseboštvu)!

Gospodje okrog Unije! Norčevali bi te se radi iz delavstva. V najtežjem boju ste ušli iz njegovih točih vst in mu skočili v hrbet, toda zmotili ste se! Zadel ste od zadaj, ne od spredaj. Proletariat vam kaže hrbet, vi mu ne gledate iz obraza v obraz! Na čenarju se ne da zidati organizacije, čeprav ste lagali delegatom, da nimate denarja za vašo umazano časopisno curjo. Zapomnite si: na dveh konjih se ne da stati, ker je to nevarno. Delavstvo lahko reče: Hi! In v prah se boste zdrobili: Vi, Unija in demokratska stranka.

Mednarodni pregled strokovnega gibanja.

V Evropi nastajajo vedno večje zmede. Diplomati okoli zelene mize se zopet ne morejo sporazumeti, kako bi si razdelili porabljeni plen-sad delavskih žuljev. Sestanejo se v kakem bogatem in razkošnem mestu z lepim podnebjem in barantajo za cele narode. Delavstvo pa prihaja v vedno slabše življenske razmere. Na eni strani je v nevarnosti osemurni delavnik, na drugi strani pa znižujejo podjetniki delavstvu že itak nizke cene.

V **Jugoslaviji** je delavstvo prisiljeno, da se poslužuje zadnjega sredstva, ki mu je na razpolago v boju proti izzivanju podjetnikov — stavke.

Že skoro mesec dni se nahajajo v ostri stavki kovinarji tovarne železniških vozov v Brodu na Savi. Štrajkujoče družni solidarnost, ki se ne ukloni pod nožem, ki ga je uprava tovarne nastavila delavstvu na vrat. Delavstvo ne more prodati šurnega delavnika in se mučiti z akordnim delom, ki bi v slučaju, da se v tovarnah uvede, pomenil poraz delavstva. V mezdnem gibanju se nahajajo tudi kovinarji v Nišu (Srbija), ki se ne strinjajo s podjetniki in nočejo sprejeti njih ponudbo za podaljšanje delavnega časa.

Savezu monopolskih delavcev so se pridružili tudi slovenski tobačni delavci. Monopolski delavci imajo torej v Jugoslaviji sedaj enotno organizacijo, ki naj zboljša gmočno stanje tobačnega delavstva.

V Rumuniji je morda delavsko strokovno gibanje trpelo najbolj pod belim terorjem. Kapitalizem je vrgel vse svoje rezerve v ospredje, da uniči delavske organizacije. Splošne stavke in protesti delavskih organizacij vse to nič ne pomaga. Mnogo je temu krivo komunistično razdiralno delo. Razdirati in obenem graditi je pa seveda nemogoče. Upati je, da rumunsko delavstvo ne bo razdiralo lastnih organizacij, temveč bo skušalo podreti stavbo denarne vrčice.

Na Kitajskem se vedno pogosteje pojavljajo velike stavke v obširnem kitajskem območju. V zadnjem času so stavkali rudarji, zaposleni pri tvrdki Kinese British. Stavili so podjetnikom sledeče zahteve: 10 do 30% zvišanje rudarskih mezd, plače za praznike in nedelje, pokojnino po petindvajsetih letih dela in petletno posmrtnino. Moderno delavsko gibanje na Kitajskem se je začelo šele leta 1920. (Leta 1911. so se borili delavci še za republiko) in vendar morejo staviti kapitalistom kitajski delavci take zahteve. Delavske organizacije so pač močne in se svoje moči zavedajo.

V Rusiji se že ves čas, odkar je sovjetska vlada sprejela nove gospodarske smernice in vidike, opaja živahno strokovno gibanje delavstva. Nova gospodarska politika je spravila na dnevni red mezdne boje. V ospredju tega boja stoji posebno rudarska unija, ki ima svoje člane raztresene po celi ruski državi. Ta unija šteje 334.000 članov. Znano je, da delavstvo popreje ni imelo pravice do mezdnih gibanj. Ruska vlada je baje videla za takimi gibanji skrite namene ruske reakcije.

Na Ogrskem vlada neverjetna časopisna cenzura, ki prekaša celo jugoslovansko. Vlada je prepovedala razširjanje nad 100 tuzemskih časopisov. Ogromna večina teh časopisov ima delavske in socialistične smernice.

Na Češkem so rudarji zopet v sporu s podjetniki. Ostravski rudarji niso sprejeli zahtev podjetnikov po znižanju delavskih mezd. Brez dvoma, da bo prišlo še do hudega boja, ki ga bo izzvala neprestano naraščajoča kriza na Češkem.

V Nemčiji se nahaja delavstvo v najtežjem položaju kljub temu, da stoji ob strani nemškega delavstva z dejansko solidarnostjo delavstvo vseh dežel. Na eni strani gospodarska kriza, na drugi nasilje od strani Francoske spravlja tudi nemško delavstvo iz ravnotežja.

Nemška vlada je izprla 25.000 železničarjev. Solidarne so se izrekli angleški železničarji, danske, nizozemske, švedske in norveške strokovne organizacije.

Na Angleškem zahteva Delavska stranka sklicanje parlamenta, ki naj takoj reši vprašanje brezposelnosti. Glasilo delavske stranke »Daily Herald« je objavilo poročilo, ki pravi, da je v Evropi že 12 milijonov ljudi brez dela in življenjskih sredstev.

V Ameriki, v New Yorku so zaprli krojaške delavnice in je ostalo na ta način 6000 krojačev brez dela.

Ameriškim rudarjem prete premogovne komisije, da se premogovski obrat ne sme ustaviti, ker to zahtevajo interesi dežele. Poslali so to brzojavko rudarjem, ki so zborovali in se pogajali o bližnji rudarski stavki.

Delavski boj je svet in povsod enak.

Tedenski pregled.

Ljubljana, dne 16. januarja 1923.

Ni dolgo kar se je Anglija postavila v posebno pozo in izjavila, da vrne Ameriki svoje dolge. Seveda Amerika tega trenotka ni zamudila in je nemudoma pozvala angleško vlado naj imenuje in pošlje v Washington komisijo, ki bo z ameriško vlado razpravljala o tej stvari. Angliji ni kazalo drugega, kakor, da je poslala to komisijo v Ameriko, ki pa ni bila tako radodarna s svojimi privolitvami, kakor preje vlada sama. Po dolgem pretekanju sta se ameriška in angleška delegacija sporazumeli. V smislu tega sporazuma bodo nove določbe glede odplačevanja ameriških posojil Angliji predložene začetkom prihodnjega tedna ameriškemu kongresu v odobritev. Kakor se meni, bo Amerika na te predloge pristala. Poučeni krogi trdijo, da bo Anglija odplačevala svoje dolge Ameriki 50 let in sicer v letnih obrokih po 20 milijonov angleških funtov šterlingov.

Pred kratkim so se v Avstraliji vršile volitve v parlament. O dobri organizaciji socialističnega gibanja priča dejstvo, da si je priborila večino mandatov delavska stranka, ki je v svojem delovanju še doslednejša od materinske stranke v Angliji. Uspeh avstralske delavske stranke pozdravlja delavstvo vsega sveta.

Angležem trda prede v Mali Aziji in Siriji. Že na neuspeli lozanski konferenci so Turki dali razumeti, da bodo korenito prekrizali račune vsem, ki bodo skušali posegati v njihove interese glede azijskega ozemlja. Že doslej skrbno organizirano gibanje proti tujim vplivom je sedaj odkrito izbruhnilo. Arabsko prebivalstvo je kratkoma zasedlo mosulsko ozemlje in zaključilo na ta način vprašanje, ki je razbilo lozansko konferenco. Pod pritiskom razmer so se Angleži umaknili tudi iz Bagdada, kar pomenja veliko oslabeitev angleškega vpliva v bližnjem orientu. Francosko muzanje pa se to pot ne bo obneslo.

Dočim je naletel boljševizem v Evropi do tolikih ovir, da sploh ni bilo možno sodelovanje iztočnega revolucionizma in zapadnega imperijalizma je rdeča propaganda v ostalih kontinentih našla ugodnejša tla. Predvsem v Indiji, kjer je angleški kapitalizem le prenesramno nastopal. Zadnje čase je grozil vsej Aziji požar, ki bi seveda ne ostal brez vpliva na sosednje kontinente. Pa boljševiki so šli dalje in usmerili svojo propagando na Afriko. Kakor najsmelejši raziskovatelji so prodrli tudi boljševiški agitatorji v centralno Afriko, kjer propagirajo komunistične in ateistične ideje (ako je poročilom verjeti!). Rusija si z vsemi silami prizadeva, odvrniti vsa politična še neopredeljena ljudstva od antante in jih iztrgati njihovemu imperijalizmu.

Zborovanje zveze narodov je pred durmi. Poleg vprašanj, ki so prišla letos na program vseh mirovnih in gospodarskih konferenc, je ostalo nerešeno najvažnejše in najbolj pereče: to je vprašanje reparacij. Potekla so leta, Fran-

cija rožlja s sabljami in pripravlja kanone, Nemčija pa ne plača in ne plača. Vsa opustošena Španija in Belgija čakata delavnih rok, ki bi ju obnovile. Vse intervencije Amerike, komentirane na vse različne načine so bile brez uspeha. Te dni se umaknejo iz Porenja zadnje ameriške čete in vse kaže, da se Amerika omeji le na diplomatsko posredovanje, to pa z vso doslednostjo, in bodo gledali le na svoje interese.

Dasi že davno pripravljena akcija Francije proti Nemčiji ni bilo nič nepričakovane, je vendar svet osupnil ob dejanskem nastopu Francije v Porenju. Splošno se meni, da Nemčija na silnih odredb ne bo prenašala brez protinastopov. Francoske čete zasedajo premogovna središča in se polasčajo političnih oblasti. Nemci se vedejo precej pasivno, izjavljajo pa, da se smatrajo vezane le na nemške zakone, in da bodo dobavljali Franciji premog le po odredbah državnega premogovnega komisarja, seveda proti takojšnjemu plačilu.

Kakor je bilo pričakovati prireja nemško ljudstvo demonstracije proti francoski akciji. V Berlinu so se vršila ogromno posečana zborovanja, ki so manifestirala tudi pred tujimi poslaništvimi v Berlinu. Mesto je v črnih zastavah. V znak žalovanja je bil za pol ure prekinjen brzojavni in telefonski promet, tudi je počivalo delo v državnih uradih, rudnikih in trgovinah.

Vedno izdajalski pa vendar tepeni Grki so napravili novo nespametnost. V smislu določb lozanske mirovne konference so Turki izpraznili nevtralni pas, ki ga je določila ta konferenca. Grki so pa navzlic dani besedi to ozemlje kratkoma zasedli in presenetili Turke s svojim pohodom proti Carigradu. Obenem je ukinila Grčija tranzitni promet z našo državo. Ker moramo biti pripravljeni na vse morebitnosti seveda tudi ob naši meji ne manjka vojaštva, ki se v našem zimskem času prav dobro počuti.

Resnejša nevarnost naši državi, kakor tudi ravnotežju v Srednji Evropi, grozi rovanje Madžarske napram mali antanti. Madžarska neprestano hujska, intrigira in izziva, ker njen regent, bivši avstro-ogorski admiral Horthy očitno propagira povratak Habsburžanov. Poleg mnogoštevilnih vohunskih afer, ki so jih odkrile Čehoslovaka, Jugoslavija in Romunija, so postali vedno pogostejši vpadi madžarskih čet na omenjena ozemlja. Povodom zadnjih napadov madžarskih tolp v Romunijo pa so diplomatski zastopniki držav male antante odločno nastopili in poslali spomenice v Budimpešto, kjer najenergičnejša svare madžarsko vlado pred nadaljnimi pustoševčinami. Vtis teh spomenic je bil mogočen na Madžarsko, opozoril pa je tudi države velike antante na preteči spor. Antanta se je zato obrnila na Madžarsko in ji daje »prijateljske nasvete«, naj se dostojno vede.

Politični položaj je z ozirom na bližajočo se volitve po vsej državi bolj in bolj zamotan. Radikalci s svojo diktaturo niso uspeli. Niti to se jim ni posrečilo, da bi odvrnili razkol v lastni stranki. Protič je sicer v svojem proglasu pozival svoje pristaše naj pri volitvah oddajajo glasove ofiциelni radikalni stranki, vendar pa so radikalci sami odklonili sodelovanje s Protičem in njegovimi pristaši.

Vse stranke pripravljajo proglase na narod, v katerih bodo seveda »narodu« obetale deveta nebesa na zemlji. Demokratska stranka je proglas že izdelala in je bil objavljen že ta teden. V njem zvrča vso krivdo za nered v državi na radikalce, češ, da so vedno imeli pred očmi le strankarske interese.

Komunistom stopajo na prste. Notranji minister je dal zapreti več komunističnih voditeljev in prepovedal ustanavljanje proletarske stranke.

V imenu Strok. komisije (P. odb. GDSJ.).

Izdajatelj: France Svetek.

Odgovorni urednik:

Ivo Meznarič.